

Hallitusmateriaalin jakaminen avustajalle

Hallitusmateriaalin jakaminen ei ole ensisijaisesti juridinen kysymys.

Hallitustyön vaativuus varsinkin isoissa pörssiyhtiöissä on selvästi lisääntynyt. Suomessa on käyty keskustelua siitä, voisiko hallituksen jäsen pyytää asiantuntija-apua ulkopuoliselta ja jakaa hallitusmateriaalia kyseiselle avustajalle. Kysymyksenasettelua on myös tarkasteltu juridiselta kannalta.

Ruotsissa ja muissa Pohjoismaissa avustajien käyttäminen on hyväksytty. Suomessa asiaan on suhtauduttu varauksellisesti. Koska hallitustyöskentelyn tehostaminen koetaan tärkeäksi, on syntynyt tarve luoda perusmalli, joka täyttäisi kotimaisen ja EU:n lainsäädännön asettamat vaatimukset. Tässä artikkelissa esitellään yhtä perusmallia.

Lähtökohtana yhtiön etu ja selkeät pelisäännöt

Kysymys avustajan käyttämisestä ja hallitusmateriaalin jakamisesta ei ole luonteeltaan ensisijaisesti juridinen. Kysymys on yhtiön edusta. Hallitus arvioi, mikä on asianomaisen yhtiön edun mukaista. Lähtökohtaisesti yksittäisen hallituksen jäsenen työn tehostaminen parantaisi koko hallituksen työn laatua, mikä olisi omiaan edistämään yhtiön ja sitä kautta kaikkien osakkeenomistajien etua. Koska eri yhtiöiden hallitusten tarpeet ja omistusrakenteet vaihtelevat, on mallin käytettävyys ja sille asetettavat ehdot arvioitava yhtiökohtaisesti.

On suositeltavaa, että yhtiön hallitus tekee nimenomaisen päätöksen tietojen luovuttamisen perusmallista. Siihen liittyvien pelisääntöjen ja rajoitusten on oltava selkeät.

Merkittävällä osakkeenomistajalla voi tyypillisesti olla hallituksen jäsenen käyt-

töön annettavia resursseja. Perusmallissa tietojen vastaanottajana on niin kutsutun taustayhteisön asiantuntijatiimi (perusmallin Tyypitapaus 1), jolloin taustayhteisö asettaa asiantuntijatiiminsä hallituksen jäsenen käyttöön. Mikäli sen sijaan halutaan selvittää taustayhteisön kantaa johonkin tiettyyn asiaan, tiedot annetaan nimenomaan taustayhteisön käyttöön (perusmallin Tyypitapaus 2).

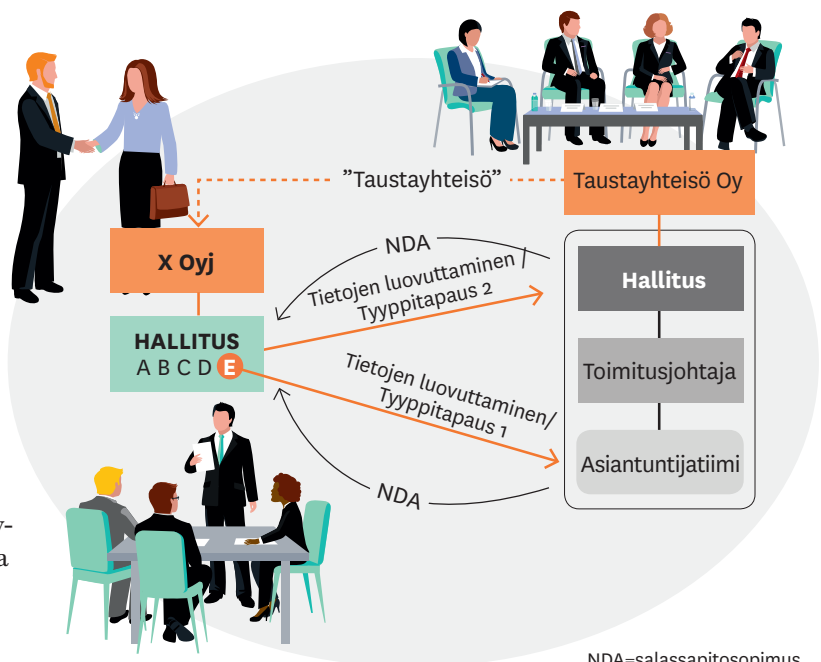
”Taustayhteisöllä” tarkoitetaan osakkeenomistajaa, joka hallitsee merkittävää äänimäärää ja voi siten vaikuttaa hallitusvalintoihin nimeämällä yhden tai useamman jäsenehdokkaan, joka käytännössä tulee valituksi. Taustayhteisö ei saa harjoittaa yhtiön kanssa kilpailevaa toimintaa eikä käydä kauppaa yhtiön rahoitusvälineillä, jos sillä on hallussaan sisäpiiritietoa.

Mallia voidaan kuvata seuraavalla tavalla:

Johan Aalto
asianajaja,
laamanni
Hannes Snellman
Asianajotoimisto Oy

Hannes Snellman
on DIF:n asian-
tuntijakumppani

NDA=salassapitosopimus

Tyyppitapaus 1

- ▶ X Oyj:n hallitus päättää antaa jäsenelleen oikeuden luovuttaa hallitustietoa (ml. luottamuksellista tietoa) taustayhteisön asiantuntijatiimille, minkä lopputuloksena hallituksen jäsenen valmiudet käsitellä tietoa ja toimia hallituksen jäsenenä paranevat.
- ▶ Taustayhteisö ja X Oyj solmivat salassapitosopimuksen. Taustayhteisö ylläpitää luetteloa tietojen vastaanottajista organisaatiossaan ja vastaa siitä, että he pitävät tiedot salassa. Hallituksen jäsen ”E” ylläpitää lokia luovuttamistaan tiedoista.
- ▶ X Oyj:n hallitus päättää erikseen tapauskohtaisesti sisäpiiritietojen luovuttamisesta.
- ▶ Kaikki asianomaiset tahot sitoutuvat noudattamaan X Oyj:n sisäpiiri ohjetta ja yhtiön sisäpiiritietojen luovuttamiseen liittyviä menettelytapoja.

Tyyppitapaus 2

- ▶ X Oyj:n hallitus päättää luovuttaa tietoja Taustayhteisölle tarkoituksenaan selvittää Taustayhteisön kanta johonkin tiettyyn asiaan.
- ▶ Salassapitosopimus ja mahdolliset sisäpiiritiedon luovuttamiseen liittyvät menettelytavat soveltuvuin osin edellä esitetyn mukaan.

Malli on herättänyt keskustelua

On tärkeää, että hallitustyöskentelyn tehostamiseen tähtäävistä uusista malleista keskustellaan laajasti. Alla on kommentteja muutamaa kevään keskusteluissa esitettyihin keskeisiin kysymyksiin.

”Kuka päättää mallista?”

Avustajan käyttämiseen liittyy muun muassa yhtiön kannalta arkaluontoisten tietojen luovuttaminen ulkopuolisille. Näistä asioista päättää nimenomaan hallitus. On tärkeää, että hallituksen jäsen voi olla varma siitä, ettei hän riko lakia käyttämällä avustajaa. Sisäpiiritietojen luovuttaminen edellyttää joka tapauksessa hallituksen päätöstä. Mallin käyttöönotto on ensisijaisesti hallinnollinen järjestely, joka todennäköisesti ei ole omiaan

vaikuttamaan pörssikurssiin. Näin ollen päätöksestä ei tiedoteta pörssitiedotteella. Yhtiö voi harkita, kertooko se asiasta hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavassa selvityksessään.

”Eivätkö kaikki hallituksen jäsenet saa käyttää avustajaa?”

Perusmalli räätälöidään yksittäisen yhtiön tarpeiden ja olosuhteiden mukaan. Yhtiön hallitus tekee periaatepäätöksen siitä, missä olosuhteissa ja millä edellytyksillä avustajaa saa käyttää. Mikäli esimerkiksi jonkun muun tahon kuin taustayhteisön asiantuntijatiimi täyttää hallituksen asettamat edellytykset, ei liene estettä hyväksyä sellaisen avustajan käyttämistä, kunhan se on yhtiön edun mukaista.

Käytännössä tilanne, jossa joku hallituksen jäsen (mutta eivät kaikki) käyttää hallituksen kokousten ulkopuolella avustajaa, voi vaikuttaa hallitustyöskentelyn tasapainoon ja dynamiikkaan. Näistäkin asioista on hyvä keskustella etukäteen ja sopia selkeistä pelisäännöistä. Lähtökohtana tässäkin on, että hallituksen jäsenet toimivat itsenäisesti yhtiön etua edistäen.

”Miltä näyttää, jos vain yksi osakkeenomistaja (taustayhteisö) saa hallitustietoja?”

Tänä päivänä ei välttämättä riitä, että joku asia on laillinen ja yhtiön edun mukainen. Yhtiön johto joutuu myös arvioimaan miltä tehdyt päätökset näyttävät. Näin ollen on perusteltua miettiä miltä malli näyttää esimerkiksi osakkeenomistajien kannalta. Perusmallissa hallitusmateriaali annetaan nimenomaan taustayhteisön asiantuntijaryhmän käyttöön. Sen jäseniä sitoo salassapitovelvollisuus eikä hallitusmateriaalia saa jakaa taustayhteisön muille edustajille. Lähtökohtana on, että asiantuntijatiimin käyttäminen palvelee yhtiön ja siten kaikkien osakkeenomistajien etua. Näin taustayhteisö ei saa mallin kautta epäoikeutettua etua yhtiön tai muiden osakkeenomistajien kustannuksella. Näitäkin asioita on syytä tuoda esille, jos mallia esitetään julkisesti. [D](#)